

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه سوم آذر ماه ۱۳۲۰

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تصویب یازده فقره استوارنامه
- ۳ - انتخاب رئیس مجلس
- ۴ - تصویب دو فقره استوارنامه
- ۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز پیش را آقای عیسی مشار (منشی) خواندند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)
صورت مجلس تصویب شد . آقای انوار در صورت مجلس فرمایشی داشتید ؟

انوار - بلی عرض بنده در صورت مجلس بود که گذشت اگر چه عرض بنده جنبه اعتراض بصورت مجلس نداشت فقط يك توضیح و يك تذکری بود حالا هم موقعش نگذشته عرض میکنم . روز ۲۲ آبان ماه از طرف مقام ریاست اعلام شد که روز پنجشنبه جلسه خواهد شد و روز پنجشنبه ۲۹ آبان جلسه شد و موکول شد بروز اول آذر که شنبه دیروز باشد (بنده کاملاً متوجه صورت مجلس هستم) بنده با آقای نایب رئیس و اینها هم صحبت کردم برای محفوظ بودن تاریخ و

مرتب بودن کار خوب بود بیان و توضیح می شد که علت اینکه جلسه از روز پنجشنبه بشنبه موکول شد چه بود این ابهامی برای بعد ها نباشد و معلوم باشد و یکی هم کلمه هر يك را آقای منشی بخواند در صورت مجلس بود بهر يك جداگانه اخذ رأی شد .

۲ - تصویب یازده فقره استوارنامه

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - دیروز در خصوص اعتبارنامه آقای نصریانی

دو نفر از آقایان اظهار مخالفت کردند و اکنون تشریف ندارند

فعلاً تقاضا میکنم که رأی راجع باین اعتبارنامه آقای نصریانی

مقدم در دستور باشد بعد وارد سایر اعتبارنامه ها بشویم .

یکی از امابندگان - راجع با آقای گویو هم همینطور

(معلقان قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

عین مذاکرات مشروح سومین جلسه از دوره سیزدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اورنگ - بابی اول راجع آقای نصرتیان راجع آقای کیو هم همینطور مخالفان شان تشریف ندارند روحی - همه مطرح میشود آقای احمد جزو دستور امروز است فرور - آقای معدل هم هست آقای امیرنپور - همه شان جزو دستور امروز است و مطرح میشود

رئیس - اینجا يك مقداری گزارش از شعب رسیده است که تازه رسیده و مقداری هم مال دیروز است که امروز قرار شد مطرح شود. حالا شروع می کنیم یکی یکی تا برسد با آقایانی که فرمودید حالا آقای اورنگ تشریف بیاورند (آقای اورنگ گزارش شعبه اول را راجع با انتخابات بروجد و نمایندگی آقای اعتبار باین قسم خوانند) انتخابات حوزه انتخابیه بروجد برای سیزدهمین دوره قانون گذاری در تاریخ ۲۱ خرداد ۱۳۲۰ شروع و طبق قانون جریان یافته و از آراء مأخوذه که مجموع آن ۴۶۰۳۸ رأی بوده است آقای احمد اعتبار با کثرت ۲۲۶۱۳ رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند شعبه اول پس از رسیدگی به پرونده مربوطه صحت جریان انتخابات و نمایندگی آقای احمد اعتبار را تصدیق و اینک گزارش آنرا بعرض مجلس شورای ملی میرساند

رئیس - موافقین بانمایندگی آقای اعتبار از بروجد برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای اورنگ (آقای اورنگ گزارش انتخابات حوزه هم و نمایندگی آقای دکتر ملک زاده را این قسم خوانند)

انتخابات حوزه انتخابیه هم برای سیزدهمین دوره قانون گذاری در تاریخ دوم خرداد ماه ۱۳۲۰ شروع و طبق قانون جریان یافته و از آراء مأخوذه که مجموع آن ۴۶۶۳ رأی بوده است آقای دکتر مهدی ملک زاده با کثرت ۲۸۲۲ رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند شعبه اول پس از رسیدگی به پرونده مربوطه صحت جریان انتخابات و نمایندگی آقای دکتر ملک زاده را تصدیق و اینک گزارش آنرا بعرض مجلس شورای ملی میرساند

رئیس - موافقین بانمایندگی آقای دکتر ملک زاده از هم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای مسعودی (آقای مسعودی گزارش شعبه سیم را راجع بنمایندگی آقای دشتی از دماوند این قسم خوانند) حوزه انتخابیه دماوند که طبق مقررات قانون انجمن نظار تعیین شده بود پس از تعیین حوزه های فرعی و انتشار آگهی از روز ۲۶ مرداد شروع باخذ رأی و توزیع تعرفه نموده تا سی ام مرداد ۸۰۰۷ تعرفه توزیع و اخذ رأی بعمل آمده در نتیجه آقای عالی دشتی با کثرت ۷۷۰۹ رأی بنمایندگی سیزدهمین دوره قانون گذاری انتخاب و انجمن پس از دو هفته که مطابق قانون برای گرفتن شکایات و رسیدگی با آنها معین شده بود چون شکایتی بانجمن نرسیده صحت جریان انتخاباترا تصدیق و صورت مجلس و اعتبارنامه را امضا مینماید

شعبه سوم پیرونده انتخابات حوزه نامبرده رسیدگی نمود يك نامه دائر بشکایت از جریان انتخابات رسیده بود شعبه پس از رسیدگی شکایت مزبور را مستند به واد قانونی ندانسته صحت جریان انتخابات دماوند و نمایندگی آقای عالی دشتی را تصدیق نموده اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میشود

رئیس - موافقین بانمایندگی آقای دشتی از دماوند برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای اورنگ (آقای اورنگ گزارش شعبه اول را راجع بنمایندگی آقای عبدالله ناهید از سقز این قسم خوانند)

انتخابات حوزه انتخابیه سقز برای سیزدهمین دوره قانون گذاری در تاریخ اول مرداد ۱۳۲۰ شروع و طبق قانون جریان یافته و از آراء مأخوذه که مجموع آن ۱۰۳۹۹ رأی بوده است آقای عبدالله ناهید با کثرت ۹۹۰۰ رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند شعبه اول پس از رسیدگی پیرونده مربوطه صحت جریان انتخابات و نمایندگی آقای عبدالله ناهید را تصدیق و اینک گزارش آنرا بعرض مجلس شورای ملی میرساند

رئیس - موافقین بانمایندگی آقای عبدالله ناهید از

سقز برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد آقای اقبال (آقای اقبال گزارش شعبه دوم را راجع بنمایندگی آقای نقابت از خر مشهر این قسم خوانند) انتخابات حوزه انتخابیه خر مشهر برای سیزدهمین دوره قانون گذاری در تاریخ ۵ مرداد ۱۳۲۰ شروع و مطابق قانون جریان یافته و از آراء مأخوذه که مجموع آن ۸۸۹۱ رأی بوده است آقای ضیاءالدین نقابت با کثرت ۸۰۷۸ رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند شعبه دوم بازرسیدگی پیرونده امر موافقت خود را بانمایندگی آقای نقابت بعرض مجلس میرساند

رئیس - موافقین بانمایندگی آقای نقابت از خر مشهر برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای مسعودی (آقای مسعودی گزارش شعبه سوم را راجع بنمایندگی آقای پارسا از خوی و ما کو این قسم خوانند)

انتخابات حوزه انتخابیه خوی و ما کو برای سیزدهمین دوره قانون گذاری در تاریخ ۱۶ خرداد ۱۳۲۰ شروع و طبق قانون جریان یافته و از آراء مأخوذه که مجموع آن ۲۶۸۲۹ رأی بوده است آقای پارسا با کثرت ۲۵۷۲۷ رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند شعبه سوم پس از رسیدگی پیرونده مربوطه صحت جریان انتخابات و نمایندگی آقای محمد رضا پارسا را تصدیق و اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

رئیس - موافقین بانمایندگی آقای محمد رضا پارسا از خوی و ما کو برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای روحی (آقای روحی گزارش شعبه ششم را راجع بنمایندگی آقای محمد رضا اردبیلی از اردبیل این قسم خوانند) مخبر شعبه ششم جریان انتخاب يك تن نماینده اردبیل را بدینگونه گزارش میدهد که:

انجمن مرکزی در تاریخ ۳۰ تیر ماه تشکیل و حوزه های فرعی نیز هر يك بنوبه خود انعقاد یافته و در ۲۴ آبانماه پایان یافته و در نتیجه آقای محمد رضا اردبیلی با کثرت ۹۰۹۹ رأی از ۱۸۷۲۶ رأی حائز اکثریت بوده اند و نسبت باین انتخاب در موعد قانونی و بعد آن هیچگونه شکایتی نرسیده است

لذا شعبه ششم با کثرت آراء صحت نمایندگی آقای محمد رضا اردبیلی را تصدیق و گزارش آنرا بعرض میرساند. رئیس - موافقین بانمایندگی آقای محمد رضا اردبیلی از اردبیل برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد آقای مسعودی (آقای مسعودی گزارش انتخابات حوزه خوی و ما کو و نمایندگی آقای کامل ما کو را این قسم خوانند)

انتخابات حوزه انتخابیه خوی و ما کو برای سیزدهمین دوره قانون گذاری در تاریخ ۱۶ مرداد ۱۳۲۰ شروع و طبق قانون جریان یافته و از آراء مأخوذه که مجموع آن ۲۶۸۲۹ رأی بوده است آقای کامل ما کوئی با کثرت ۱۸۷۳۷ رأی بنمایندگی دوره سیزدهم مجلس شورای ملی انتخاب شده اند. شعبه سوم پس از رسیدگی به پرونده مربوطه صحت جریان انتخابات و نمایندگی آقای کامل ما کو را تصدیق و اینک گزارش آنرا برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. رئیس - موافقین بانمایندگی آقای کامل ما کو از خوی و ما کو برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای روحی (آقای روحی مخبر شعبه ششم جریان انتخابات مشکین شهر را این قسم خوانند)

جریان انتخاب نماینده خیاو مشکین شهر واقعه در استان سیم از کشور شاهنشاهی ایران بقراریست که اصفا میفرمایند

انجمن مرکزی در ۱۴ مرداد ۱۳۲۰ تشکیل و تا ۸ آبانماه ادامه داشته و در نتیجه آقای خلیل حریری دارای اکثریت ۸۵۹۳ رأی از ۹۲۲۵ رأی بوده اند. و چون هیچگونه شکایتی نسبت باین انتخاب نرسیده بود لذا شعبه ششم صحت نمایندگی آقای خلیل حریری را با کثرت آراء تصویب و اینک گزارش آنرا معروض میدارد

رئیس - موافقین بانمایندگی آقای خلیل حریری برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای اقبال (آقای اقبال گزارش شعبه دوم را راجع بنمایندگی آقای معدل را این قسم خوانند)

انتخابات حوزه چهارم برای سیزدهمین دوره قانون گذاری

در تاریخ ۶ مرداد ۱۳۲۰ شروع و مطابق قانون جریان یافته و از آراء ماخوذه که مجموع آن ۸۲۲۹ رأی بوده آقای ناطق‌مطالعی معدل با کثرت ۶۵۹۵ رأی بنمایندگی مجلس انتخاب شده اند شعبه دوم پس از رسیدگی به پرونده مربوطه صحت جریان انتخابات و نمایندگی آقای معدل را تصدیق و مراتب را بمرض میرساند .

اعتبار - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - آقای اعتبار بفرمائید

اعتبار - کوبا آقایان فراموش کردند ترتیبی که ما در سابق داشتیم دبروز با این سه نفر : آقایان نصرتیان و کیو و معدل مخالفت شد و گزارش شعبه سه ماند برای امروز دیگر خواندن گزارش شعبه که دبروز خوانده شده موضوعی ندارد چاپ هم شده است اکنون که آقای رئیس مطرح میفرمائید اگر مخالفتی هست از طرف مخالف اظهار میشود و بعد هم دفاع بعمل میآید و مجلس هم تصمیم میگیرد (صحیح است) بنابراین خواندن آن موضوع ندارد

رئیس - مقصود این بود که توضیح خودشان را بدهند. آقای ریگی با اعتبارنامه آقای معدل مخالفت داشتید بفرمائید ریگی - بنده مخالفتم را با آقای معدل پس گرفتم

ارگمانی - بنده مخالفم . اجازه میفرمائید عرض کنم ؟ رئیس - بفرمائید

ارگمانی - ایشان پنج دوره است نمایندگی هستند و در این پنج دوره پنج روز هم مرتب در مجلس بوده اند اگر وکیل هستند باینکه بمجلس و اگر نیستند باید استعفا بدهند دیگری از جهرم وکیل شود و بیاید

یکی از نمایندگان - همین ؟

ارگمانی - بلای همین و الا اگر بیایند که بنده مخالفتی ندارم با ایشان

اورنگ - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - آقای منوچهر باید توضیح بدهند . آقای اقبال بفرمائید .

اقبال (مخبر شعبه دوم) - عرض کنم که ...

رئیس - عده رأی دهندگان صد و نه نفر حسن اسفندیاری با کثرت نمود و شش رأی بریاست مجلس شورای ملی انتخاب شد . (نمایندگان - صحیح است . مبارک است انشاء الله)

اگر هر روز بنده اظهار علاقه خودم را از این لطف و مرحمت آقایان نمایندگان و رفقای محترم خودم اظهار کنم باز بنظر بنده وافی نیست معذالک باریکتر تشکرات صمیمانه خودم را از آقایانیکه اظهار علاقه شان را نسبت به بنده اینطور ثابت و منظم نگاه داشته اند اظهار میدارم و امیدوارم انشاء الله در خدمت بملت و مملکت و دولت و وظائف همه طوری باشد که آرزوی حقیقی همه است . خود آقایان نیز می دانند باینکه جدائی از خدمتشان بر بنده ناگوار است مصمم بودم خود را از خدمت مجلس کنار بگیرم ولی این احساسات و علاقه که از آقایان نسبت بخودم دیدم نتوانستم این تشویق و مساعدتی را که کردند قدر دانی نکنم این بود که برای شرکت در خدمت مجلس و آقایان با کمال اطمینان و امیدواری حاضر شدم و امیدوارم که این شرکت ما طوری باشد که مورد توجه ملت واقع شده و همه از ما راضی باشند (انشاء الله) و این شرکت ما در خدمت بمملکت طوری باشد که اسباب آسایش مردم را فراهم کند و همه بدانند که مجلس و نمایندگان مجلس هیچ پیتی جز خیر و سعادت و مصالح مملکت ندارند (صحیح است)

انتخابات حوزه آهر برای دوره سیزدهم قانونگذاری در تاریخ ۲۹ تیر ماه ۲۰ شروع و در تاریخ دوم شهریور خاتمه یافته و آقای دکتر اهری با کثرت ۸۹۱۸ رأی از ۹۷۱۹ رأی بسمت نمایندگی انتخاب شده اند .

در پرونده اعتراضی نبود و شعبه مراتب فوق را تصدیق نموده است .

رئیس - موافقین با نمایندگی آقای دکتر قاسم اهری برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

رئیس - موافقین با نمایندگی آقای دکتر قاسم اهری برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینه فردا .

عده از نمایندگان - سه شنبه عده دیگر - پنج شنبه انوار - اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

انوار - چون آقایان می فرمائید پنج شنبه باشد بنده نه فردا را میگیرم نه پنج شنبه را بلکه روز سه شنبه باشد عکس هم این است که یک مملکتی که یگانه نقطه اتکاء و مرکز نقلش مجلس شورای ملی است و خیلی هم کار دارد از قبیل جواب خطابه اعلیحضرت همایونی و معرفی هیئت دولت و کارهای دیگر که تاخیرش روا نیست بهتر است روز سه شنبه باشد (عده از نمایندگان - خیر پنج شنبه باشد)

خیلی خوب پس من عرضی ندارم دیگر ...

رئیس - آقای اقبال

اقبال - بنده بهمین دلالی که آقای انوار فرمودند معتقدم که هر چه زودتر مجلس باید شروع بکار کند بنابراین

رئیس - آقای اقبال

رئیس - آقای اقبال

رئیس - عده رأی دهندگان صد و نه نفر حسن اسفندیاری با کثرت نمود و شش رأی بریاست مجلس شورای ملی انتخاب شد . (نمایندگان - صحیح است . مبارک است انشاء الله)

اگر هر روز بنده اظهار علاقه خودم را از این لطف و مرحمت آقایان نمایندگان و رفقای محترم خودم اظهار کنم باز بنظر بنده وافی نیست معذالک باریکتر تشکرات صمیمانه خودم را از آقایانیکه اظهار علاقه شان را نسبت به بنده اینطور ثابت و منظم نگاه داشته اند اظهار میدارم و امیدوارم انشاء الله در خدمت بملت و مملکت و دولت و وظائف همه طوری باشد که آرزوی حقیقی همه است . خود آقایان نیز می دانند باینکه جدائی از خدمتشان بر بنده ناگوار است مصمم بودم خود را از خدمت مجلس کنار بگیرم ولی این احساسات و علاقه که از آقایان نسبت بخودم دیدم نتوانستم این تشویق و مساعدتی را که کردند قدر دانی نکنم این بود که برای شرکت در خدمت مجلس و آقایان با کمال اطمینان و امیدواری حاضر شدم و امیدوارم که این شرکت ما طوری باشد که مورد توجه ملت واقع شده و همه از ما راضی باشند (انشاء الله) و این شرکت ما در خدمت بمملکت طوری باشد که اسباب آسایش مردم را فراهم کند و همه بدانند که مجلس و نمایندگان مجلس هیچ پیتی جز خیر و سعادت و مصالح مملکت ندارند (صحیح است)

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه - ختم جلسه

اقبال - اجازه میفرمائید دو فقره اعتبارنامه دیگر هم هست آنها هم خوانده شود بعد از آن جلسه ختم شود (نمایندگان صحیح است) و بقیه انتخابات هیئت رئیسه بمالند برای بعد

[۳ - تصویب دو فقره استوارنامه]

رئیس - بسیار خوب . آقای اکبر (احضار برای قرائت گزارش)

(آقای اکبر (منشی) گزارش شعبه چهارم راجع به انتخابات کرگان و نمایندگی آقای همراز را خواندند)

انتخابات حوزه انتخابی کرگان در دوم شهریور ماه ۱۳۲۰ آغاز شده - پس از توزیع تعرفه و اخذ آراء در موارد مقرر قانونی آقای محسن همراز با کثرت ۶۵۷۷ رأی انتخاب

شریف بیاورد

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل بود)

اوراق رأی ۱۰۹ مهره تفئیشیه ۱۰۹

آقای حسن اسفندیاری ۹۶ رأی

آقای مرضی قلی بیات ۱ رأی

ورقه سفید ۱۲

مهره تفئیشیه ۱۰۹

آقای حسن اسفندیاری ۹۶ رأی

آقای مرضی قلی بیات ۱ رأی

فردا که رأی گرفته و رد شد حالا اگر می خواهید رأی بگیرد یا سه شنبه باشد یا پنج شنبه

رئیس - خیر دیگر گمان نمیکنم سه شنبه مخالفتی داشته باشد جلسه آئینه روز سه شنبه پس فردا (صحیح است) دستور هم انتخاب بقیه اعضا هیئت رئیسه (مجلس يك ساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

خوبست فردا جلسه تشکیل شود و کارهای مقدماتی مجلس را تمام کنیم.

جمعه از نمایندگان - سه شنبه بهتر است

رئیس - رأی میگیریم بجلسه فردا موافقین برخیزند (دو سه نفر برخاستند) رد شد آقای دکتر سنگ.

جمعه از نمایندگان - رأی بگیرد برای سه شنبه

دکتر سنگ - بنده خواستم عرض کنم که راجع بجلسه